

Tiltott zöldség volt-e a tiltott gyümölcs?

MEGSZÓLAL A KUTATÁSSZATÍRA
MEGÁLMODÓJA, BOROSS SÁMUEL

A bibliai kortörténet, továbbá a régészet is lezártak tarja az Édenkert, illetve a bűnbeesés előtti kor kutatásait. A kutatások mára elérték végpontjukat és általános konszenzus van a témában. Ám a tudomány hajlamos arra, hogy az ész oltárán feláldozza az emócionális és nem törődik olyan, fontos, az egzisztenciát megragadó kérdéssel, mint hogy mi volt a tiltott gyümölcs? Kutató csoportommal, továbbá a Nemzetközi Gyümölcskutató Intézettel (NeGyü) karöltve több évtizedes munkát fektettünk a kérdésbe, melynek eredményeit, most először, a teológiai tudományok által méltán elismert Téka folyóiratban szeretnénk közölni. (Ugyanezt a cikket elolvashatják olaszul az II Téka di Vaticana vagy németül a Die Teka Zeit című folyóiratokban.)

A kutatás kezdetét egy szakács videó adta, melyben Gáspár Bea asszony a következőre hívja fel a figyelmet, mielőtt felszeleteli a paradicsomot: „Ez körülbelül egy alma alakú paradicsom.” A már nyugvopontra jutott kutatás felélesztése komoly nehézségekkel járt, hiszen az óegyházi hagyományok is a tiltott gyümölcsöt almaként jelölik. Reneszánszát élte a Sixtus-kápolna megnyitása után is, hiszen Michelangelo fűgefával festi le a megkísértés jelenetét. Egyetlen biztos dolog van a sok bizonytalanság között, hogy a tiltott gyümölcs, gyümölcs volt. Ez kétségkívül a paradicsom ellen szólna, hiszen a köztudatba zöldségként vonult be. Ám egy hosszabb Wikipédiás kutatás után fény derül az igazságra: „Botanikailag a paradicsom növény termése bogyótermés.” Ez tehát azt jelenti, hogy gyümölcs, hiszen a virág magházából képződik és magában hordozza a szaporodáshoz szükséges magvakat. (Akár csak a barack vagy a málna.)

Első szembetűnő tény, amely a bűnbeesést követi, az a cselekvés, hogy az első emberpár felöltözik. Ez a jelenet szimbolizálhatja az ember szégyenérzetét, továbbá az Isten-ember, illetve ember-ember közötti szimbiotikus egység felbomlását is. De nem mehetünk el amellett a tény mellett, hogy ennek inkább praktikus okai voltak. Ugyanis az első emberpár a lelki bepesztításon túl, fizikailag is beszennyezhetette magát, mivel nem ismerte azt a gyümölcsöt, amit a kezébe vett. Beleharapott, majd mivel ez egy lédús, húsos gyümölcs, lefröccsent a bőrére a paradicsom leve. Mindannyian úgy tettünk volna, mint ők, magunkra öltünk valamit, hogy legközelebb, bármit is kóstolunk, ez ne forduljon elő.

Már a legelső érven sem fedezhető fel támadó pont, de két továbbival szeretném alátámasztani az előbbi állítást.

Tudvalevő, hogy a paradicsom szavunk, a paradicsomalma, szó szerkezetnek az önállósult első eleme. Ennek eredeti gyöke (szövegkutatóink alátámasztották): paradicsom-adama. Egyszerű szövegmásolási hibának az ún. haplográfiának vagyunk a tanúi. A másoló ugyanis az az adama szóban szereplő 'd' betűt 'l' betűként írta. Sajnos az újszövetségi szövegkutatás is gyakran találkozik a problémával, hogy két egymás mellett álló betűből, az egyiket nem írják le. A mi esetünkben is azt hitte az 'a' betűnél, hogy a szártól balra eső kis félkör az 'a' betűhöz tartozik. Így a 'd'-ből 'l' lett.

Azért van jelentősége, hogy nem 'paradicsomalma', hanem 'paradicsom-adama' a mi 'paradicsom' szavunk eredetije, hiszen az utóbbinak olyan jelentés tartama van, hogy a 'paradicsom földje',

vagyis a mi paradicsom gyümölcsünk a 'paradicsom földjéről' jön. Ezért is használjuk az Édenkert kifejezésünkre szinonimaként a Paradicsom szavunkat. És azért 'paradicsom földje' az Édenkert, mert azon a területen, az éghajlatnak, továbbá a területet körülölelő folyóknak köszönhetően könnyen megtermett a paradicsom. Tegyük hozzá, nem újkeletű dolog, hogy egy területet arról nevezzenek el, ami ott leginkább található. Pl. Erdőkertes, azért Erdőkertes, mert erdő úgy veszi körbe, mint egy kerítés. Vértesszőlősnek, ha megnézzük a címerét, az is segít, hogy nagyobb mennyiségű vadszőlő volt ott régebben. (Érdekesség, hogy a szőlő mellett egy Homo erectus profilból való ábrázolása is található, tehát a község már régen is olyan szándékkal lépett fel a heraldika mezejére, hogy ők bizony meg fogják találni az első Homo erectus koponyát, ha törik, ha szakad.)

A kutatásban újabb fellendülést hozott, hogy Pécs mellett találtak a Genézis harmadik fejezetét tartalmazó szövegtörödékeket. Ám a kutatás nem várt nehézségekbe ütközött, amikor a Spanyolországból érkező vendégprofesszorunk sofőre nem volt hajlandó megállni a régészeti terület mellett, mert az Pécs közigazgatási területéhez tartozott. A sofőr viszont

tagadta Pécs létezését, az ún. Pécs-tagadók csoportját erősítette, csak akkor volt hajlandó elvinni a Professzorasszonyt, ha a Nempécs elnevezést használja. Nem tisztünk igazságot tenni az ügyekben, majd Hábel Márton testvérünk, a Bárδος-Blatt házaspárral karöltve megítélik mennyire adunk igazat a sofőrnek. Amikor viszont a Professzorasszony végzett a kutatásokkal meglepő fordulat következett. Fény derült arra, hogy az eredeti szövegben szereplő 'pöri' héber szó, amely a tiltott gyümölcsöt jelöli, a 'pari' magyar szavunknak egy szóváltozata. A héber eredeti természetes, hogy a magyar paradicsom szavunk rövidítéséből ered, hiszen, mint tudjuk: a magyar népet, az egyiptomi kivonulás után, a negyvenéves pusztai vándorlás során, Ázsián keresztül, a magyarok Istene elvezette a tejjel és mézzel folyó Kárpát-medencébe. Így mivel a magyar és a zsidó egyként volt a kiválasztott nép, nem csoda, hogy vannak közös szavaik, mint ahogy a paradicsom rövidítése, pari vagy pöri. (Néhány további példa: meghireklni, „jó nagy ganef vagy”, stb.)

A jelenlegi kutatást lezártnak tekintjük, ám bármikor újabb fordulat állhat be, ha további szövegtörödékeket találnak Pécs vagy Nempécs mellett.